๑๐๐ ปี

ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

๒๘ กันยายน

พุทธศักราช ๒๕๖๐

คณะกรรมการจัดกิจกรรมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี การประกาศใช้ธงไตรรงค์เป็นธงชาติไทย

สำนักนายกรัฐมนตรี

๏ **ขาว** *คือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์ หมายพระไตรรัตน์*
และธรรมะคุ้มจิตไทย.

๏ **แดง** *คือโลหิตเราไซร้ ซึ่งยอมสละได้*
เพื่อรักษะชาติศาสนา.

๏ **น้ำเงิน** *คือสีโสภา อันจอมประชา*
ธโปรดเปนของส่วนองค์.

(จากหนังสือดุสิตสมิตฉบับพิเศษ พ.ศ. ๒๔๖๑ สะกดตามต้นฉบับ)

ธงชาติไทย...สัญลักษณ์สูงสุดของชาติ

สิ่งเตือนใจให้อนุชนได้รำลึกถึงการเสียสละเลือดเนื้อของบรรพบุรุษ

เพื่อรักษาไว้ซึ่งแผ่นดิน และร้อยดวงใจคนทั้งชาติให้เป็นหนึ่ง

หล่อหลอมความรัก สามัคคี สร้างเสริมความภูมิใจในความเป็นชาติ

ก่อเกิดเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาชาติไทยให้วัฒนาสถาพร

สารบัญ

เรื่อง หน้า

พัฒนาการของธงชาติไทย

ธงแรกของแผ่นดินไทย ใต้ร่มพระบารมีจักรีวงศ์

ธงเรือราษฎร
(รัชกาลที่ ๑)

ธงเรือหลวง
(รัชกาลที่ ๑)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระองค์ได้ทรงกำหนดให้ใช้ “จักร” อันเป็นเครื่องหมายแห่งพระบรมราชวงศ์จักรี ลงไว้กลางธงผ้าพื้นแดง สำหรับชักในเรือกำปั่นหลวง เพื่อแสดงความแตกต่างจากเรือราษฎรชาวสยามทั่วไป ที่ยังคงใช้ธงแดงเกลี้ยงอันมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ดังหลักฐานที่บันทึกไว้ในพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ ว่า

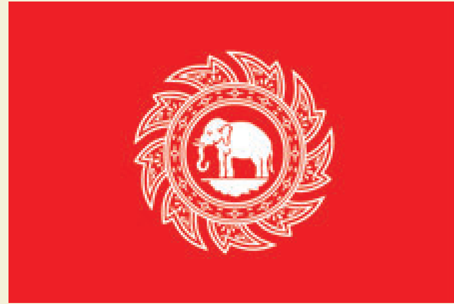
“...ครั้นถึงในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย ทรงพระราชดำริห์ว่า เรือหลวงกับเรือราษฎร ควรมีเครื่องหมายสำคัญให้เห็นต่างกัน จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งให้บรรดาเรือหลวงทั้งปวง ทำรูปจักร อันเปนนามสัญญา พระบรมราชวงษ์แห่งพระองค์ลงไว้ในกลางธงพื้นแดงนั้น เปนเครื่องหมายใช้ในเรือหลวง...”

พัฒนาการของธงชาติไทย

อัศจรรย์แห่งแผ่นดินไทย จุดเริ่มต้นยุคสมัย “ธงช้างเผือก”

ธงเรือราษฎร
(รัชกาลที่ ๒)

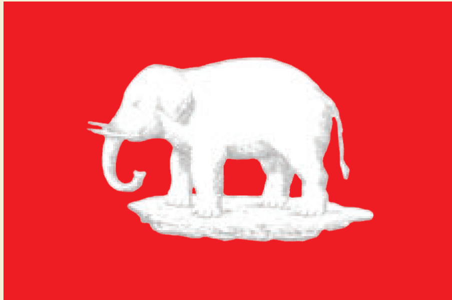
ธงเรือหลวง
(รัชกาลที่ ๒)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒
ได้เกิดปรากฏการณ์มหัศจรรย์ขึ้นบนแผ่นดินสยาม คือ การได้ช้างเผือกเข้ามาสู่รัชกาลเดียวถึง ๓ ช้าง
ได้แก่ พระยาเศวตกุญชร พระยาเศวตไอยรา และพระยาเศวตคชลักษณ์
ซึ่งนับถือในประเพณีไทยว่าเป็นพระเกียรติยศอย่างสูง จึงโปรดให้ทำรูปช้างสีขาวไว้กลางวงจักรสีขาว
ติดไว้กลางธงแดง ใช้ชักในเรือหลวง ส่วนเรือของราษฎรยังคงใช้ธงแดงเช่นเดิม
ดังหลักฐานที่บันทึกไว้ในพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ ว่า

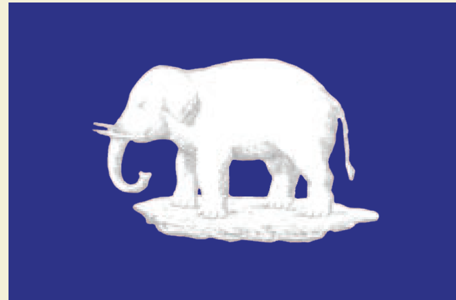
“...ต่อมาถึงในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาไลย
ครั้งนั้นมีสารเสวตรอันอุดมด้วยลักษณ มาสู่พระราชสมภารถึงสามช้าง เปนการพิเศษ
ไม่มีได้ในประเทศอื่นเสมอเหมือน ควรจะอัศจรรย์อาไศรยคุณพิเศษอันนั้น
จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
ให้ทำรูปช้างเผือกลงไว้กลางวงจักรในธงเรือหลวงนั้นด้วย...”

พัฒนาการของธงชาติไทย

เมื่อราษฎรมีธงช้างใช้เป็นครั้งแรก

ธงเรือหลวงแลเรือราษฎร
(รัชกาลที่ ๔)

ธงชักที่น่าเรือหลวง
(รัชกาลที่ ๔)

ล่วงเข้ารัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔
สยามมีการค้าขายกับชาวตะวันตกมากขึ้น
มีสถานกงสุลเข้ามาตั้งในพระนครและชักธงชาติของประเทศนั้น ๆ
ประกอบกับเรือของราษฎรชาวสยามที่ใช้ธงสีแดงเกลี้ยงอยู่ซ้ำกับประเทศอื่น ยากจะสังเกต
พระองค์จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้เรือของราษฎรสยามใช้ธงเหมือนอย่างเรือหลวง
แต่ให้เอารูปจักรออก เนื่องจากจักรเป็นของสูง (จักรเป็นสัญลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี)
คงแต่รูปช้างเผือกบนพื้นแดง ให้ใช้ได้ทั้งเรือหลวงและเรือราษฎร แต่เพื่อไม่ให้สับสน
จึงทรงให้ทำธงรูปช้างเผือกบนพื้นสีขาบขึ้นอีกอย่างหนึ่ง สำหรับใช้ชักที่เสาหน้าเรือหลวงเพื่อเป็นที่สังเกต
ดังหลักฐานที่ได้บันทึกไว้ในพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ ว่า

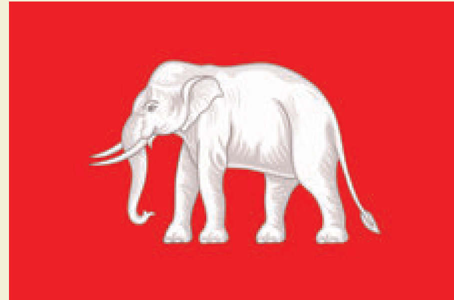
"...ครั้นถึงในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงพระราำพึงถึงเรือค้าขายของชนชาวสยาม ที่ใช้ธงสีแดงเกลี้ยงอยู่นั้นไม่เปนการสมควร เหตุว่าซ้ำกับประเทศอื่น
ยากที่จะสังเกต เห็นเปนการควรจะใช้ธงอันมีเครื่องหมาย เหมือนอย่างเรือหลวงทั่วไป
แต่ว่ารูปจักรเปนของสูงไม่สมควรที่ราษฎรจะใช้ จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
ให้ยกรูปจักรออกเสีย คงแต่รูปช้างเผือกบนพื้นแดง ให้ใช้ทั่วไปทั้งเรือหลวงแลเรือราษฎร
บรรดาที่เจ้าของเรือเปนข้าขอบขัณฑสีมา มิให้เปนการสับสนกับเรือของชาวต่างประเทศ
แลให้ทำรูปช้างเผือกบนพื้นสีขาบขึ้นอีกอย่างหนึ่ง สำหรับใช้ชักที่น่าเรือหลวงทั้งปวง
ให้เปนที่สังเกตเห็นต่างกับเรือของราษฎรด้วย..."

พัฒนาการของธงชาติไทย

พระราชบัญญัติธงฉบับแรก ที่มาแห่งธงช้างเผือกทรงเครื่อง

ธงเรือรบหลวง
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๐)

ธงเรือราษฎร หรือ ธงชาติสยาม
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๐)

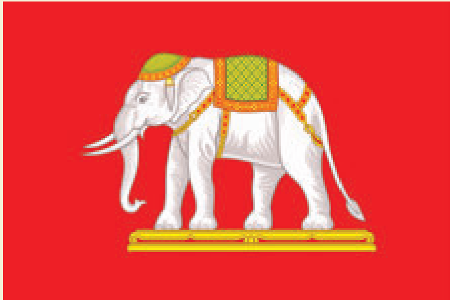
พุทธศักราช ๒๔๓๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยแบบอย่างธงสยาม รัตนโกสินทรศก ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๔๓๔) ขึ้น เป็นพระราชบัญญัติธงฉบับแรกของประเทศไทย โดยในพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธงชาติสยาม และธงที่ชักในเรือหลวงดังนี้

ข้อ ๘ <u>ธงช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น</u>
ที่มุมธงข้างบนมีจักร สำหรับชักท้ายเรือพระที่นั่ง แลเรือรบหลวง

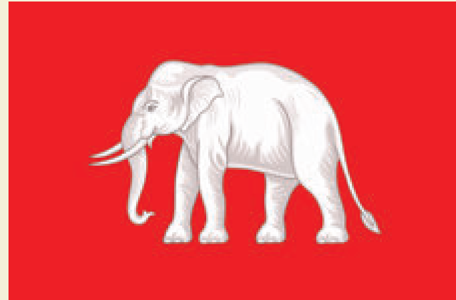
ข้อ ๑๓ <u>ธงชาติสยาม</u>
เปนรูปช้างเผือกเปล่าพื้นแดง ใช้ในเรือกำปั่นแลเรือทั้งหลายของพ่อค้า เรือกำปั่นแลเรือต่าง ๆ ของไปรเวตทั่วไปในชาวสยาม

พัฒนาการของธงชาติไทย

เมื่อ "ธงเรือหลวง" อยู่ในกรมทหารเรือ

ธงเรือหลวง
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๖ และ ร.ศ. ๑๑๘)

ธงเรือราษฎร หรือ ธงชาติ
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๖ และ ร.ศ. ๑๑๘)

พุทธศักราช ๒๔๔๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
ทรงมีพระราชดำรัสให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขพระราชบัญญัติธงฉบับแรก (ร.ศ. ๑๑๐)
และพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๖ เสียใหม่
เรียกพระราชบัญญัติธงฉบับนี้ว่า "พระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๘"
โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีข้อกำหนดเกี่ยวกับธงเรือหลวงและธงชาติ ดังนี้

ที่ ๘ ธงเรือหลวง

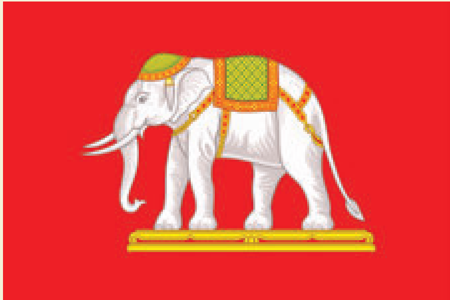
สีแดงกลางมีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น น่าเข้าข้างเสา สำหรับใช้ชัก
ที่ในเรือหลวงทั้งปวง กับทั้งใช้ชักที่ป้อม แลที่พักทหารบรรดาที่ขึ้นอยู่ในกรมทหารเรือทั้งสิ้น

ที่ ๑๔ ธงชาติ

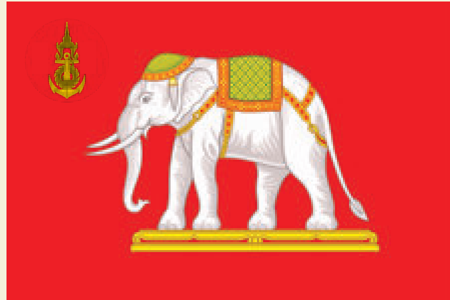
พื้นสีแดงกลางเปนรูปช้างเผือกน่าเข้าข้างเสา สำหรับใช้ชักในเรือทั้งหลายของพ่อค้า
แลของสามัญชนทั่วไป บรรดาที่เปนชาติชาวสยาม

พัฒนาการของธงชาติไทย

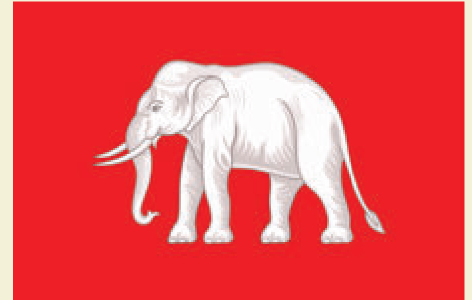
“ธงทหารเรือ” ความภาคภูมิใจของทหารเรือ

ธงราชการ
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๒๙)

ธงทหารเรือ
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๒๙)

ธงชาติสยาม
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๒๙)

พุทธศักราช ๒๔๕๓
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
โปรดเกล้าฯ ให้ออกพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ ขึ้นใหม่
โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กล่าวถึงธง ๓ แบบดังนี้

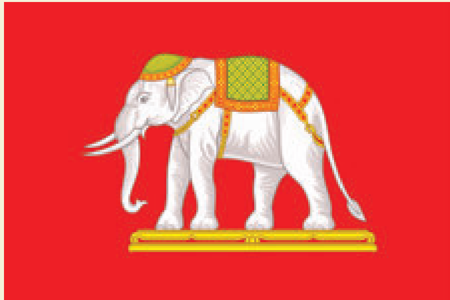
ข้อ ๑๑ ธงราชการ
สีแดง กลางมีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น หน้าเข้าข้างเสา
สำหรับใช้ชักที่ในเรือหลวงทั้งปวง กับทั้งใช้ชักที่บรรดาสถานที่ราชการต่าง ๆ

ข้อ ๑๒ ธงทหารเรือ
เหมือนกับธงราชการ แต่ที่มุมบนข้างหน้าช้างมีรูปสมอไขว้กับจักร ข้างบนมีมหามงกุฎสีเหลือง
สำหรับใช้ชักที่ท้ายเรือแลสถานที่ราชการต่าง ๆ
เปนเครื่องหมายว่าเรือแลสถานที่นั้น ๆ ขึ้นอยู่ในกระทรวงทหารเรือ

ข้อ ๑๙ ธงชาติ
พื้นสีแดง กลางเปนรูปช้างเผือกหน้าเข้าข้างเสา
สำหรับใช้ชักในเรือทั้งหลายของพ่อค้า แลของสาธารณชนบรรดาที่เปนชาติชาวสยาม

พัฒนาการของธงชาติไทย

จากธงช้างกลับหัวที่อุทัยธานี สู่ธงแถบสีต้นแบบธงไตรรงค์

ธงราชการ
(รัชกาลที่ ๖)

ธงค้าขาย
(รัชกาลที่ ๖)

พุทธศักราช ๒๔๕๙ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงมีพระราชดำริว่า
เมื่อมองธงชาติซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้นแต่ไกล จะมีลักษณะไม่ต่างจากธงราชการเท่าไร
และรูปช้างที่อยู่กลางธงก็ไม่งดงาม จึงโปรดเกล้าฯ
ให้ออกประกาศเพิ่มเติมแลแก้ไขพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๔ ข้อ ๑๙ ให้แก้ธงชาติเปนพื้นสีแดง กลางเปนรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น หน้าหันเข้าข้างเสา สำหรับเปนธงราชการ

ข้อ ๒๐ ธงค้าขายรูปสี่เหลี่ยมพื้นแดง มีขนาดกว้าง ๑ ส่วน ยาว ๑ $\frac{๑}{๒}$ ส่วน มีแถบขาว ๒ ผืน กว้าง $\frac{๑}{๖}$ ของส่วนกว้างของธง ทาบภายในติดตามยาว ห่างจากขอบล่างแลบนของธง $\frac{๑}{๖}$ ของส่วนกว้างของธง

ส่วนสาเหตุที่ธงช้างเผือกที่ชักในเรือราษฎรนั้นต้องเปลี่ยนแปลงเป็น "ธงค้าขาย" เนื่องด้วยเกิดเหตุการณ์ชาวบ้านที่จังหวัดอุทัยธานี ชักธงช้างเผือกกลับหัวขึ้นรับเสด็จ อันถือว่าไม่เป็นมงคล เมื่อเสด็จนิวัติพระนคร พระองค์ได้ทอดพระเนตรเห็นชาวบ้านรับเสด็จด้วยการนำผ้าสีแดงสลับขาวมาผูกเป็นแถบสีแทนธงช้างเผือกที่หาได้ยาก เพราะต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ในประกาศเพิ่มเติมแลแก้ไขพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ จึงได้กล่าวเรื่องการแก้ไขธงเรือราษฎร โดยเปลี่ยนเป็น "ธงค้าขาย"นั่นเอง

สำหรับธงทหารเรือ ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๒๙

พระราชบัญญัติ แก้ไขพระราชบัญญัติธง

พระพุทธศักราช ๒๔๖๐

ต้นกำเนิดแห่งธงไตรรงค์

พุทธศักราช ๒๔๖๐ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
ทรงออกพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติธง พระพุทธศักราช ๒๔๖๐ มีใจความตอนหนึ่งว่า
"ธงสำหรับชาติสยามซึ่งได้ประดิษฐานขึ้นตามพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติธง
พระพุทธศักราช ๒๔๕๙ นั้น ยังไม่เปนสง่างามพอสำหรับประเทศ สมควรจะเพิ่มสีน้ำเงินแก่เข้าอีกสีหนึ่ง ให้เปนสามสี
ตามลักษณธงชาติของประเทศที่เปนสัมพันธมิตรกับกรุงสยามได้ใช้อยู่โดยมากนั้น
เพื่อให้เปนเครื่องหมายให้ปรากฏว่า ประเทศสยามได้เข้าร่วมสุขทุกข์ แลเปนน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับสัมพันธมิตรหมู่ใหญ่
ช่วยกันกระทำการปราบปรามความอาสัตย์อาธรรมในโลกย์ ให้พินาศประลัยไป
อีกประการหนึ่งสีน้ำเงินนี้เปนสีอันเปนศิริแก่พระชนมวาร นับว่าเปนสีเครื่องหมายฉเภาะพระองค์ด้วย
จึงเปนสีที่สมควรจะประกอบไว้ในธงสำหรับชาติด้วยประการทั้งปวง" โดยกำหนดดังนี้

ธงชาติสยาม หรือ ธงไตรรงค์

ธงราชนาวี

มาตรา ๓ ธงชาติสยาม
รูปสี่เหลี่ยมรี มีขนาดกว้าง ๒ ส่วน ยาว ๓ ส่วน มีแถบสีน้ำเงินแก่ กว้าง ๑ ส่วน
ซึ่งแบ่ง ๓ ของขนาดกว้างแห่งธงอยู่กลาง มีแถบขาว กว้าง ๑ ส่วน
ซึ่งแบ่ง ๖ ของขนาดกว้างแห่งธงข้างละแถบ แล้วมีแถบสีแดงกว้างเท่าแถบขาวประกอบชั้นนอกอีกข้างละแถบ
ธงสำหรับชาติสยามอย่างนี้ ให้เรียกว่าธงไตรรงค์ สำหรับใช้ชักในเรือพ่อค้าทั้งหลาย
แลในที่ต่าง ๆ ของสาธารณชน บรรดาที่เปนชาติสยามทั่วไป
ส่วนธงพื้นแดง กลางมีรูปช้างปล่อย ซึ่งใช้เปนธงชาติ
สำหรับสาธารณชนชาวสยามมาแต่ก่อนนั้น ให้เลิกเสีย

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้มีการกำหนดธงที่เกี่ยวข้องกับเรือหลวง ดังนี้

มาตรา ๕ ธงราชนาวี
เหมือนธงไตรรงค์ แต่มีดวงกลมสีแดง ขอบจดแถบสีแดงของพื้นธง อยู่กลาง
ภายในดวงกลมนั้น มีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นหันหน้าเข้าข้างเสา
สำหรับใช้ชักที่ท้ายเรือ แลสถานที่ราชการต่าง ๆ ของราชนาวี

พัฒนาการของธงชาติไทย

ธงไทยในสมรภูมิ เมื่อทหารไทยไปสงครามโลก

ธงไตรรงค์

ธงชัยเฉลิมพล (ด้านหน้า)

ธงชัยเฉลิมพล (ด้านหลัง)

เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๖๐ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
ทรงนำสยามเข้าร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๑
จึงได้มีพระราชประสงค์เปลี่ยนแถบสีธงชาติสยามใหม่
โดยทรงเปลี่ยนแถบสีแดงตรงกลางของธงค้าขาย ให้เป็นแถบสีน้ำเงินแก่
ธงไตรรงค์จึงได้ปรากฏโฉมครั้งแรกไกลถึงกลางสมรภูมิรบ ณ ทวีปยุโรป

๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๒ สยามนำธงชัยเฉลิมพลเข้าร่วมสวนสนามประกาศชัยชนะผ่านประตูชัย ณ กรุงปารีส ฝรั่งเศส

นอกจากธงไตรรงค์แล้ว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้พระราชทานธงชัยเฉลิมพลแก่กองทหารอาสาสยามที่เข้าร่วมรบ
ซึ่งธงชัยเฉลิมพลนี้มีลักษณะอย่างธงไตรรงค์ แต่มีการเพิ่มรูปสัญลักษณ์พิเศษลงในธง
โดยด้านหน้าธง เป็นรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นในวงกลมพื้นสีแดง
ด้านหลังเป็นตราพระปรมาภิไธยย่อ ร.ร.๖ สีขาบ ภายใต้พระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีเหลืองในวงกลมพื้นสีแดง
ที่แถบสีแดงทั้งแถบบน แถบล่าง ทั้งสองด้าน จารึกพุทธชัยมงคลคาถา บทแรก (ภาษาบาลี)
เพื่อความเป็นสิริมงคล โดยที่ธงชัยเฉลิมพลนี้ ทหารอาสาของไทย
ได้อัญเชิญเข้าร่วมการสวนสนามฉลองชัยชนะ ที่ประเทศฝรั่งเศส
เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๖๒

เครื่องหมายแห่งไตรรงค์

ความหมายเตือนใจให้ระลึกถึง ชาติ ศาสน์ กษัตริย์

การเปลี่ยนแปลงจากธงแดงขาวห้าริ้วเป็นธงไตรรงค์นี้
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ซึ่งได้ทรงออกแบบธงไตรรงค์
ได้พระราชนิพนธ์ "เครื่องหมายแห่งไตรรงค์"
เพื่อสื่อความหมายของสีทั้งสามที่อยู่ในธงชาติไว้ด้วย ดังนี้

เครื่องหมายแห่งไตรรงค์

๏ ขอรำรำพรรณบรรยาย ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสีทั้งสามงามถนัด.
๏ ขาวคือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์ หมายพระไตรรัตน์
และธรรมะคุ้มจิตไทย.
๏ แดงคือโลหิตเราไซร้ ซึ่งยอมสละได้
เพื่อรักษะชาติศาสนา.
๏ น้ำเงินคือสีโสภา อันจอมประชา
ธโปรดเปนของส่วนองค์.
๏ จัดริ้วเข้าเปนไตรรงค์ จึ่งเปนสีธง
ที่รักแห่งเราชาวไทย.
๏ ทหารอวตารนำไป ยงยุทธ์วิชัย
วิชิตก็ชูเกียรติสยาม ฯ

(จากหนังสือดุสิตสมิตฉบับพิเศษ พ.ศ. ๒๔๖๑ สะกดตามต้นฉบับ)

สีแดง
หมายถึง
เลือดอันยอมพลี
เพื่อธำรงรักษาชาติ
และศาสนา

สีน้ำเงิน
หมายถึง
สีส่วนพระองค์
ของพระมหากษัตริย์

สีขาว
หมายถึง
ความบริสุทธิ์
แห่งศาสนา

จากบทพระราชนิพนธ์เป็นที่ประจักษ์ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นนักออกแบบธงชั้นยอด ที่สามารถออกแบบธงให้มีความหมายรวมถึงสถาบันหลักของแผ่นดิน คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสัญลักษณ์บนผืนธงชาติได้อย่างงดงาม ขณะเดียวกันก็ไม่ทรงทิ้งรูปแบบธงเดิมที่แสดงถึงประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของธง ทรงรักษาและให้ปรากฏอยู่บนธงราชนาวี ธงชาติอีกแบบหนึ่งซึ่งแสดงความเป็นชาติไทยที่ใช้ชักในเรือหลวง ซึ่งพระองค์ถือได้ว่าเป็นผู้ให้กำเนิดธงราชนาวีอย่างเป็นทางการ เช่นเดียวกับธงไตรรงค์ จึงนับเป็นความภาคภูมิใจของชาวไทยทุกคนที่ต้องตระหนักไว้เสมอและตลอดไป

พระราชบัญญัติธง

พุทธศักราช ๒๔๗๙

สัดส่วนธงชาติไทยตามพระราชบัญญัติธง

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘
ได้มีการตราพระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๔๗๙ ขึ้น โดยยังคงใช้ธงไตรรงค์เป็นธงชาติเช่นเดิม
แต่อธิบายลักษณะธงให้เข้าใจง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

ธงชาติ
มาตรา ๕ ธงชาติ รูปสี่เหลี่ยม มีขนาดกว้าง ๖ ส่วน ยาว ๙ ส่วน
ด้านกว้าง ๒ ใน ๖ ส่วน ตรงกลางเป็นสีขาบ
ต่อจากแถบสีขาบออกไปทั้งสองข้าง ๆ ละ ๑ ใน ๖ ส่วนเป็นแถบสีขาว
ต่อสีขาวออกไปทั้ง ๒ ข้างเป็นแถบสีแดง ธงชาตินี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ธงไตรรงค์”

พระราชบัญญัติธง ได้มีการตราออกมาอีกหลายฉบับ
แต่ก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบธงไตรรงค์และธงราชนาวีแต่อย่างใด จนถึงปัจจุบัน

พระราชบัญญัติธง

พุทธศักราช ๒๕๒๒

ธงชาติ หรือ ธงไตรรงค์

ธงราชนาวี

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙
ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๕๒๒
มีใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธงชาติและธงราชนาวี ดังนี้

มาตรา ๕

ธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย ได้แก่

(๑) ธงชาติ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๖ ส่วน ยาว ๙ ส่วน ด้านกว้างแบ่งเป็น ๕ แถบ
ตลอดความยาวของผืนธง ตรงกลางเป็นแถบสีน้ำเงินแก่ กว้าง ๒ ส่วน
ต่อจากแถบสีน้ำเงินแก่ออกไปทั้งสองข้างเป็นแถบสีขาวกว้างข้างละ ๑ ส่วน
ต่อจากแถบสีขาวออกไปทั้งสองข้างเป็นแถบสีแดงกว้างข้างละ ๑ ส่วน
ธงชาตินี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ธงไตรรงค์”

(๒) ธงราชนาวี มีลักษณะอย่างเดียวกับธงชาติ แต่ตรงกลางของผืนธงมีดวงกลมสีแดง
ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางยาว ๔ ใน ๖ ส่วน ของความกว้างของผืนธง
โดยให้ขอบของดวงกลมจดขอบแถบสีแดงของผืนธง
ภายในดวงกลมมีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น หันหน้าเข้าหาเสาธงหรือคันธง

จากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งธงชาติหรือธงไตรรงค์ และธงราชนาวี
เป็นธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย
จึงเป็นเรื่องที่คนไทยทุกคนควรรู้ว่าธงชาติไทยมีความเป็นมาอย่างไร
เพื่อให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในทุกครั้งที่ได้เห็นธงชาติไทย
สัญลักษณ์ที่แสดงถึงเอกราชและประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศไทย

การใช้ธงชาติ

การใช้ธงชาติ หมายความถึง การนำธงที่อยู่ในสภาพพร้อมแล้ว ทำให้ปรากฏ หรือให้เห็น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ หรือใช้ในโอกาสใดโอกาสหนึ่งตามกำหนดในระเบียบ

ลักษณะธงชาติที่นำมาใช้

ธงชาติที่จะนำมาใช้ ชัก หรือแสดง ต้องมีสภาพดี เรียบร้อย สมบูรณ์

ธงชาติที่มีสภาพไม่สมบูรณ์ เก่า ขาด เป็นรูผิดเพี้ยน สีซีดจนเกินควร จะไม่นำมาใช้

ขนาดเสาธงและผืนของธงชาติ

เสาธงจะมีขนาดสูงใหญ่เพียงใด ควรอยู่ ณ ที่ใด และจะใช้ผืนธงขนาดเท่าใด ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ปกครองสถานที่นั้น ที่จะพิจารณาให้เหมาะสม สง่างาม แก่อาคารสถานที่

ตัวอย่าง

เสาธงสูง ๕ เมตร
ควรใช้ธงชาติขนาด
๑.๒๐ x ๑.๘๐ เมตร

ตัวอย่าง

เสาธงสูง ๑๐ เมตร
ควรใช้ธงชาติขนาด
๒.๐๐ x ๓.๐๐ เมตร

การใช้ธงชาติกับผู้เสียชีวิต

ธงชาติ สามารถใช้เป็นเครื่องประกอบเกียรติยศศพหรืออัฐิได้ กับบุคคลดังต่อไปนี้

๑. ประธานองคมนตรี
๒. ประธานรัฐสภา
๓. นายกรัฐมนตรี
๔. ประธานศาลฎีกา
๕. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์
๖. ผู้เสียสละเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่การสู้รบ ต่อสู้ หรือเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือช่วยเหลือราชการในการปกป้องอธิปไตย รักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ หรือปราบปรามการกระทำผิดต่อความมั่นคงของรัฐ หรือปราบปรามการกระทำผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
๗. ผู้เสียชีวิตจากการแสดงความกล้าหาญช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ให้เป็นประโยชน์อย่างสำคัญแก่ราชการ โดยไม่เกรงภัยอันจะเกิดแก่ชีวิตตน
๘. บุคคลที่ทางราชการเห็นสมควร

การใช้ธงชาติคลุมศพ

ในพิธีรับพระราชทานน้ำอาบศพ
หรือพิธีรดน้ำศพ

ในพิธีปลงศพ
ตามประเพณีของทหารเรือ

ในระหว่างเคลื่อนย้ายศพ
เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา

การใช้ธงชาติคลุมหีบศพหรืออัฐิ

ให้ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑. เมื่อเชิญหรือเคลื่อนย้ายศพหรืออัฐิ เพื่อประกอบพิธีรับพระราชทานน้ำอาบศพ หรือพิธีรดน้ำศพ หรือบำเพ็ญกุศลตามพิธีทางศาสนา
๒. ในระหว่างการประกอบพิธีทางศาสนา
๓. ในระหว่างการตั้งศพเพื่อรับพระราชทานเพลิงศพ ประกอบการฌาปนกิจ หรือเคลื่อนย้ายศพไปประกอบพิธีฝัง

วิธีการใช้ธงชาติคลุมศพหรือหีบศพ

๑. ปกติให้ใช้คลุมตามความยาวของธง โดยให้ด้านต้นของธงอยู่ทางส่วนศีรษะของศพ และจะต้องปฏิบัติไม่ให้เป็นการเสื่อมเสียเกียรติแก่ธงชาติ
๒. ห้ามมิให้วางสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงบนธงชาติที่คลุมศพ หรือหีบศพ
๓. เมื่อจะรับพระราชทานน้ำอาบศพ บรรจุ หรือฝังศพ ประชุมเพลิงศพตอนเผาจริง ให้อัญเชิญธงชาติที่คลุมศพหรือหีบศพพับเก็บให้เรียบร้อย โดยมิให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงชาติสัมผัสพื้น

สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานโกศหรือหีบหลวงประกอบพิธีเกียรติยศศพอยู่แล้ว
ถ้ามีสิทธิที่จะใช้ธงชาติคลุมศพด้วย ให้กระทำโดยวิธีเชิญธงชาติในสภาพที่พับเรียบร้อยใส่พานตั้งไว้หน้าที่ตั้งศพ
เช่นเดียวกับเครื่องยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าเครื่องยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์
โดยห้ามใช้ธงชาติหรือแถบสีธงชาติคลุมทับ หรือตกแต่งโกศ หรือหีบศพที่พระราชทานประกอบเกียรติยศศพ

การชักธงชาติ

ให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ผู้มีหน้าที่ชักธงชาติต้องแต่งกายเรียบร้อย
๒. เมื่อใกล้กำหนดเวลาชักธงขึ้น ให้เตรียมธงชาติผูกติดกับสายเชือกทางด้านขวาของผู้ชักธงให้เรียบร้อย
๓. เมื่อถึงกำหนดเวลา ให้คลี่ธงชาติออกเต็มผืน แล้วดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ จนถึงสุดยอดเสาธง แล้วจึงผูกเชือกไว้ให้ตึง ไม่ให้ธงลดต่ำลงมา
๔. เมื่อชักธงลง ให้ดึงเชือกให้ธงชาติลงช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ และสายเชือกตึงจนถึงระดับเดิมก่อนชักขึ้น
๕. ในกรณีที่มีการบรรเลงเพลงชาติหรือสัญญาณในการชักธงขึ้นลง จะต้องชักธงชาติขึ้น และลงให้ถึงจุดที่สุด พร้อมกับจบเพลงหรือสัญญาณนั้น ๆ

กรณีที่ทางราชการประกาศให้ลดธงชาติครึ่งเสา

ให้ปฏิบัติในการชักธงขึ้นเช่นเดียวกับข้อ ๑ , ๒ และ ๓
เมื่อธงถึงยอดเสาแล้วจึงลดธงลงมาจากยอดเสาเพียง ๑ ใน ๓ ของความสูงเสาธง หรืออีกนัยหนึ่ง
คือธงจะอยู่ที่ความสูง ๒ ใน ๓ ส่วนของความสูงเสาธง ไม่ใช่ครึ่งเสา
และเมื่อจะชักธงลง ให้ชักธงขึ้นจนถึงยอดเสาก่อน แล้วจึงชักธงลงตามข้อ ๔ และ ๕

การลดธงชาติครึ่งเสาอย่างถูกต้อง

การชักธงชาติ

และวันพระราชทานธงชาติไทย

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖
เป็นหลักการว่าสถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา สถานศึกษา ที่ทำการรัฐวิสาหกิจ
และองค์การอื่น ๆ ของรัฐ นอกจากจะมีการชักธงชาติขึ้นและลงตามเวลาที่ทางราชการกำหนดแล้ว
ยังสามารถประดับธงชาติ ณ สถานที่อันสมควรในบริเวณที่ทำการทุกวัน
และตลอดเวลาเป็นการถาวรและสม่ำเสมอ

การชักธงชาติ ณ อาคารสถานที่และยานพาหนะของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ
ตลอดถึงสถานที่อยู่ ที่พักอาศัยของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต หรือหัวหน้าสถานที่ทำการกงสุล
ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้เช่นเดียวกับการชักธงชาติในราชอาณาจักรโดยอนุโลม
โดยให้หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ คำนึงถึงขนบธรรมเนียมระหว่างประเทศ
กฎหมายระหว่างประเทศ ความตกลงกับรัฐบาลไทย และขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น

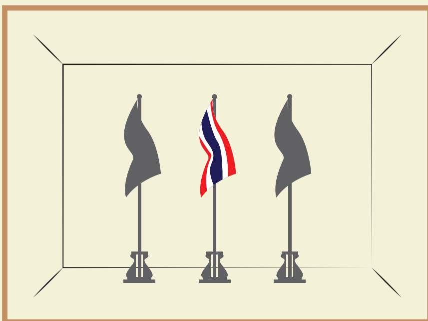
ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เห็นชอบกำหนดให้
วันที่ ๒๘ กันยายน ของทุกปี เป็นวันพระราชทานธงชาติไทย (Thai National Flag Day)
และเริ่มในวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นวันแรก โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ
รวมทั้งกำหนดให้มีการชักและประดับธงชาติในวันดังกล่าวด้วย

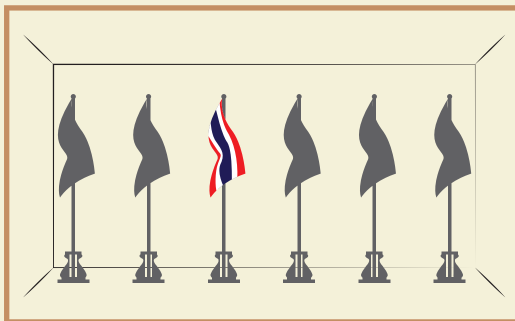
การประดับธงชาติ

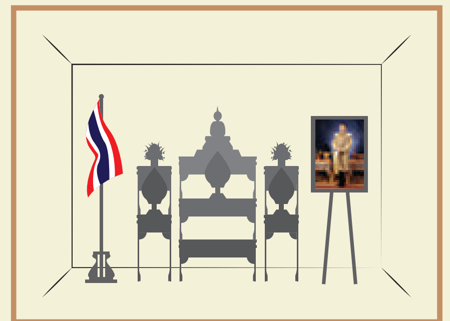
การประดับธงชาติ หมายความถึง การนำธงชาติไปตกแต่งหรือแสดงร่วมกับสิ่งอื่น ๆ ประกอบด้วย
เช่น การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงอื่น
การประดับธงชาติร่วมกับพระพุทธรูป และพระบรมรูป เป็นต้น

การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงอื่น

๑. การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงอื่น ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยธง ยกเว้นธงพระอิสริยศ จะต้องไม่ให้ธงชาติอยู่ในระดับต่ำกว่าธงอื่น ๆ และโดยปกติให้จัดธงชาติอยู่ที่เสาธงแรกด้านขวา (เมื่อมองออกมาจากภายใน หรือจุดของสถานที่ที่ใช้ชัก แสดง หรือประดับธงเป็นหลัก)
๒. การประดับธงชาติคู่กับธงอื่นในงานพิธีซึ่งมีแท่นหรือมีที่สำหรับประธาน ให้จัดธงชาติอยู่ด้านขวาของแท่นพิธีและธงอื่นอยู่ด้านซ้าย
๓. การประดับธงชาติคู่กับธงอื่น นอกจากดังที่กล่าวในข้อ ๑ และข้อ ๒ แล้วให้ปฏิบัติ ดังนี้
   ๓.๑ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วนับได้เป็นจำนวนคี่ ให้ธงชาติอยู่กลาง
   ๓.๒ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วนับได้เป็นจำนวนคู่ ให้ธงชาติอยู่กลางด้านขวา

การประดับธงชาติร่วมกับธงอื่น
กรณีมีธงรวมนับเป็นจำนวนคี่

การประดับธงชาติร่วมกับธงอื่น
กรณีมีธงรวมนับเป็นจำนวนคู่

การประดับธงชาติร่วมกับ
พระพุทธรูปและพระบรมรูป

การประดับธงชาติร่วมกับพระพุทธรูปและพระบรมรูป

การประดับธงชาติร่วมกับพระพุทธรูปและพระบรมรูปในพิธีการต่าง ๆ
เพื่อเป็นที่สักการะร่วมกัน ให้จัดธงชาติอยู่ด้านขวาของพระพุทธรูป
และพระบรมรูปอยู่ด้านซ้ายของพระพุทธรูป

การประดับธงชาติ

การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงของต่างประเทศ

ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงของต่างประเทศ จะต้องเป็นไปในลักษณะเท่าเทียมกัน เช่น ขนาด สีของธง ความสูงต่ำของธง เป็นต้น

๒. ถ้าประดับหรือชักธงของต่างประเทศประเทศเดียว ต้องให้ธงชาติเคียงคู่อยู่ด้านขวาของธงต่างประเทศ

๓. ถ้าประดับธงของต่างประเทศเกินกว่าหนึ่งประเทศ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคี่ ต้องให้ธงชาติอยู่ตรงกลาง

๔. ถ้าประดับธงของต่างประเทศเกินกว่าหนึ่งประเทศ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคู่ต้องให้ธงชาติอยู่กลางด้านขวา

๕. การประดับธงชาติในอาคารสถานที่ หรือมีข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือประเทศภาคีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ก็ให้ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือข้อกำหนดนั้น

๖. การประดับธงชาติในการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ โดยปกติให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสมาคมกีฬาระหว่างประเทศ หรือตามหลักสากล

๗. การประดับธงชาติคู่กับธงของต่างประเทศสำหรับรถยนต์ ให้ปักธงชาติไว้ทางด้านขวา และธงของต่างประเทศไว้ทางด้านซ้าย

๘. ยานพาหนะอื่นให้ใช้ทำนองเดียวกับข้อ ๗ เว้นแต่การประดับบนเรือ ให้เป็นไปตามธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

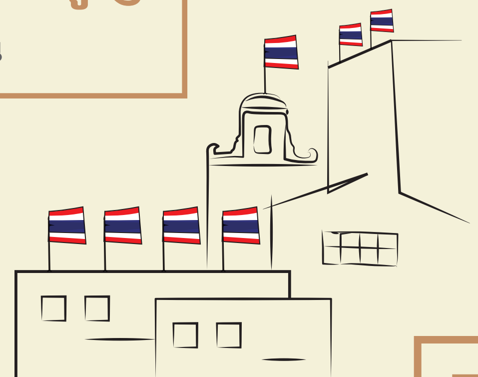
โอกาสและวันพิธีสำคัญ

ให้ชักและประดับธงชาติ

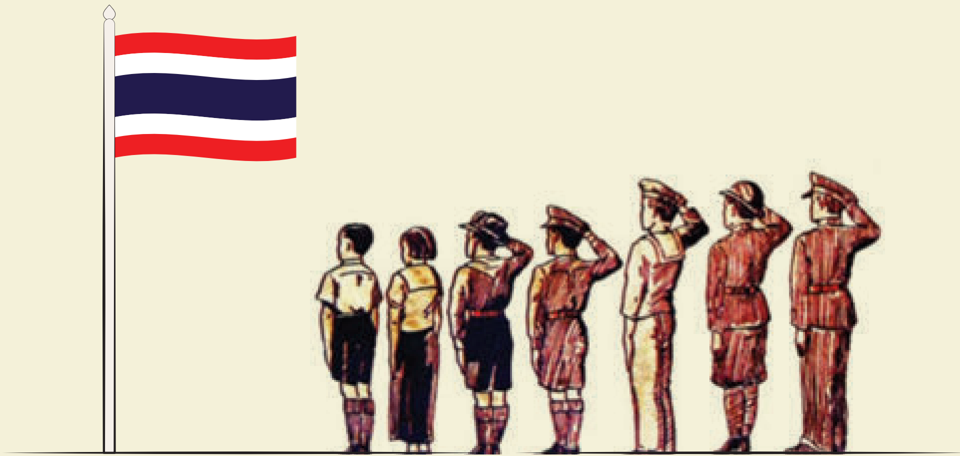
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ชักและประดับธงชาติ ณ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ และที่สาธารณสถาน ตามกำหนดวันและระยะเวลา ดังต่อไปนี้

วันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี **วันขึ้นปีใหม่** ๑ วัน	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ **วันมาฆบูชา** ๑ วัน	วันที่ ๖ เมษายน ของทุกปี วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ ๑ วัน
วันที่ ๑๓ เมษายน ของทุกปี **วันสงกรานต์** ๑ วัน	**วันพืชมงคล** ๑ วัน	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ **วันวิสาขบูชา** ๑ วัน
วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ **วันอาสาฬหบูชา** ๑ วัน	วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ **วันเข้าพรรษา** ๑ วัน	วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ของทุกปี วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ๒ วัน (๒๘ - ๒๙ กรกฎาคม)
วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี วันเฉลิมพระชนมพรรษา **สมเด็จพระบรมราชินีนาถ** ๑ วัน	วันที่ ๒๘ กันยายน ของทุกปี **วันพระราชทานธงชาติไทย** ๑ วัน	วันที่ ๒๔ ตุลาคม ของทุกปี **วันสหประชาชาติ** ๑ วัน
วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี วันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ ๒ วัน (๕ - ๖ ธันวาคม)	วันที่ ๑๐ ธันวาคม ของทุกปี **วันรัฐธรรมนูญ** ๑ วัน	

การทำความเคารพธงชาติ การดูแลรักษาธงชาติ

การทำความเคารพธงชาติ

๑. เมื่อมีการชักธงชาติขึ้นและลง ให้แสดงความเคารพโดยการยืนตรง หันไปทางเสาธง อาคาร หรือสถานที่ที่มีการชักธงชาติขึ้นและลง จนกว่าจะเสร็จการ

๒. ในกรณีที่ได้ยินเพลงชาติหรือสัญญาณการชักธงชาติ จะเห็น หรือไม่เห็นการชักธงชาติก็ตาม หรือในกรณีอยู่ในอาคาร หรือยานพาหนะที่ไม่สามารถยืนแสดงความเคารพได้ ให้แสดงความเคารพโดยหยุดนิ่งในอาการสำรวม จนกว่าการชักธงชาติหรือเสียงเพลงชาติ หรือสัญญาณการชักธงชาติจะสิ้นสุดลง

การดูแลรักษาธงชาติ

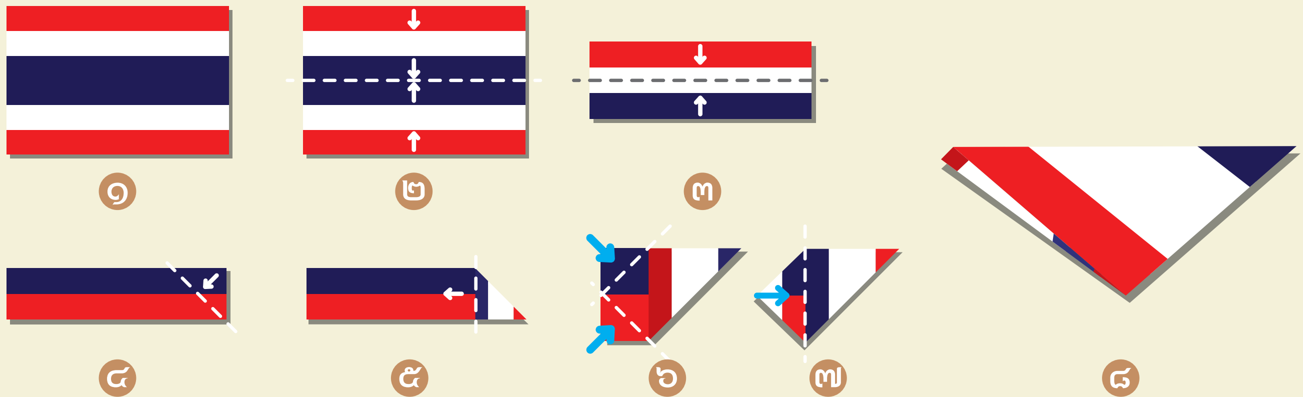
๑. ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการ หรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ กวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบโดยเคร่งครัด

๒. ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติเก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

๓. การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ชัก หรือแสดง ในกรณีที่ธงชาติเป็นผืนผ้า ให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพ เมื่อถึงจุดที่จะใช้หรือแสดง จึงคลี่ธงออกเพื่อใช้หรือแสดงต่อไป

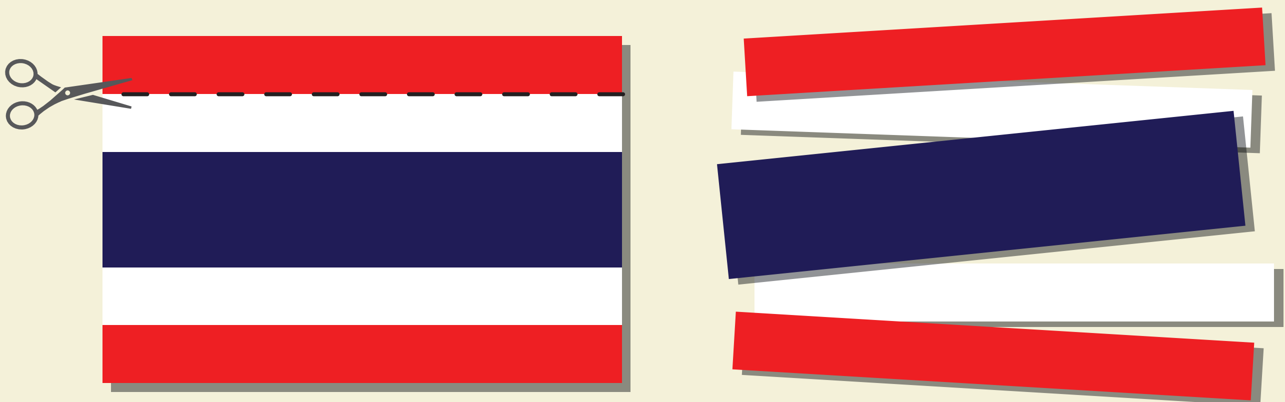
๔. การเชิญธงชาติจากจุดที่ใช้ ชัก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บรักษา ให้ดำเนินการในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๓

การพับธงชาติ
การทำลายธงชาติ

การพับเก็บธงชาติ

การพับเก็บธงชาติที่ถูกต้อง ต้องพับเป็นรูปสามเหลี่ยมที่แสดงให้เห็นแถบสีทั้งสามของธงชาติ
โดยพับครึ่งธงชาติ ๒ ครั้ง แล้วพับทบเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉากไปเรื่อย ๆ
จนพับต่อไม่ได้ จึงเก็บชายธงสอดเข้าให้เรียบร้อย

การทำลายธงชาติเก่าที่ชำรุดเสื่อมสภาพ

ธงชาติที่ชำรุด ขาดวิ่น หรือสภาพเก่า จะไม่นำมาใช้ ให้ทำลายอย่างเหมาะสมและถูกต้อง
โดยการตัดผืนธงชาติให้ริ้วสีแยกออกจากกัน
เพื่อให้สิ้นสภาพ หรือลักษณะอันเป็นผืนธงชาติ หรือแถบสีธงชาติ

ธงชาติไทยในโลกสากล

“ธงชาติไทย” เครื่องหมายแสดงถึงความเป็นชาติสูงสุด
การปรากฏของธงชาติไทยนอกราชอาณาจักร
จึงเป็นการแสดงถึงเกียรติศักดิ์อันแผ่ไพศาลของชาติ
และการได้รับ **การยอมรับในโลกสากล**
อันนำมาซึ่ง **ความภาคภูมิใจ** ของคนไทยทั้งประเทศ

“ธงชาติและเพลงชาติไทย เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทย

เราจงร่วมใจยืนตรงเคารพธงชาติ

ด้วยความภาคภูมิใจในเอกราชและความเสียสละของบรรพบุรุษไทย”

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เลขที่ ๑ ทำเนียบรัฐบาล เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๓ ๔๗๑๓ โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๗๕๑-๒
www.identity.opm.go.th